

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 677/2501

นางวิจิตร เทววิทยโฑก นายศิริ สอนประดิษฐ์ ที่ 1, กรมไปรษณีย์โทรเลข โดยนายสุรินทร์วิเศษกุลอธิบดี ที่ 2 จำเลย

ย่อ / หลักกฎหมาย

กรมกองต่าง ๆ ซึ่งสังกัดในกระทรวง แม้จะมีการแบ่งแยกงานเป็นส่วนส่วนก็ถือว่าเป็นงานของกรม นั้น ๆ ข้อเท็จจริงฟังได้ว่าจำเลยที่ 1 เป็นคนขับรถยนต์ในราชการของกรมไปรษณีย์โทรเลขจำเลยที่ 2 แม้ในวันเกิดเหตุจะเป็นวันอาทิตย์หยุดราชการก็ตาม หากปรากฏว่าจำเลยที่ 1 ได้นำเอารถยนต์ ซึ่งได้รับอนุญาตให้ยืมไปแล้ว ถือได้ว่าเป็นการกระทำในทางหน้าที่จ้าง เมื่อมีการละเมิดเกิดขึ้น จำเลยที่ 2 ก็ต้องรับผิดชอบ เมื่อโจทก์มีอายุบรรลุนิติภาวะและมีสามีแล้วและไม่ได้ความว่าเป็นผู้ทุพพลภาพ หาเลี้ยงตนเองมิได้ ก็ไม่อยู่ในอำนาจที่ศาลจะพิพากษาให้โจทก์ได้ค่าสินไหมทดแทนในฐานะต้องขาดไร้อุปการะตามกฎหมายเรื่อง ละเมิด เรียกค่าเสียหาย

คำพิพากษา

คดีนี้โจทก์ฟ้องว่า โจทก์เป็นบุตรนางทองเจือนิลพธ และอยู่บ้านเดียวกัน จำเลยที่ ๑ เป็นลูกจ้าง จำเลยที่ ๒ ในหน้าที่พนักงานขับรถยนต์เมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๔๙๗ จำเลยที่ ๑ ได้ขับรถยนต์ เลขทะเบียน ก.ท.๔๘๔๓ ของจำเลยที่ ๒ ไปรับข้าราชการกรมไปรษณีย์โทรเลขที่ท่าอากาศยานดอนเมือง ขณะขับขึ้นสะพานผ่านฟ้าจำเลยที่ ๑ ได้ขับด้วยความประมาทและด้วยความเร็วสูงแซงขึ้นหน้ารถจักรยานสามล้อโดยปราศจากความระมัดระวัง เป็นเหตุให้รถยนต์ชนนางทองเจือมารดาตาย และชนเด็กหญิงสุมนา เทววิทย บาดเจ็บสาหัส การขับรถยนต์ของจำเลยที่ ๑ เป็นการกระทำในทางหน้าที่จ้างของจำเลยที่ ๒ ๆ จึงต้องรับผิดชอบร่วมกับจำเลยที่ ๑ การตายของนางทองเจือทำให้โจทก์ขาดไร้อุปการะและขาดที่รักเคารพในฐานะที่มารดาและบุตรจะพึงมีต่อกัน และโจทก์ต้องจัดการปลงศพและทำบุญตามประเพณี จึงขอเรียกค่าปลงศพ ๕๐,๐๐๐ บาทค่าทำบุญตามประเพณี ๒๐,๐๐๐ บาท ค่าที่โจทก์ขาดไร้อุปการะและขาดที่รักเคารพที่พึงมีต่อกัน ๓๐,๐๐๐ บาท จำเลยที่ ๑ ขาดนัดยื่นคำให้การ จำเลยที่ ๒ ให้การและเพิ่มเติมคำให้การว่า นางทองเจือผู้ตายมีบุตรหลายคนไม่ทราบว่าโจทก์จะเป็นบุตรจริงหรือไม่ นายศิริ สอนประดิษฐ์ จำเลยที่ ๑ เป็นคนขับรถยนต์ของกรมไปรษณีย์โทรเลขจริง สังกัดกองพัสดุ รถยนต์ ก.ท.๔๘๔๓ เป็นของกองโรงงาน กรมไปรษณีย์ ซึ่งจำเลยที่ ๑ ไม่มีหน้าที่ราชการต้องขับ ทั้งวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๔๙๗ ตรงกับวันอาทิตย์เป็นวันหยุดราชการจำเลยที่ ๑ นำรถของกองโรงงานไปใช้ โดยปราศจากอำนาจและมีใช้กระทำไปในทางหน้าที่ราชการว่าจ้าง จำเลยที่ ๒ จึงไม่ต้องรับผิดชอบ เดิมนางทองเจือ (ผู้ตาย) มีอาชีพเป็นลูกจ้าง ต่อมาไม่ได้มีอาชีพอย่างใด จึงไม่มีหน้าที่และไม่สามารถจะให้ความอุปการะเลี้ยงดูโจทก์ โจทก์จึงไม่มีสิทธิจะเรียกค่าเสียหาย ค่าที่ต้องขาดไร้อุปการะ ค่าทำบุญศพก็ไม่ใช้ค่าสินไหมที่กฎหมายให้เรียกได้ ค่าเสียหายที่เรียกร้องก็ห่างไกลต่อความเป็นจริงเกินไป ระหว่างพิจารณา นายศิริจำเลยที่ ๑ แถลงว่า คดีอาญาที่ถูกต้องถึงที่สุดแล้ว โดยศาลฝ่ายอาญาพิพากษาว่าจำเลยที่ ๑ กระทำผิดพิพากษาลงโทษจำคุก ๕ ปี (คดีแดงศาลอาญาที่ ๙๖๐/๒๔๙๘) จำเลยที่ ๑ ยอมรับตามฟ้องโจทก์ ไม่คัดค้านเรื่องค่าเสียหายอย่างใด ฝ่ายจำเลยที่ ๒ แถลงว่า ในข้อเท็จจริงเรื่องละเมิดยอมถือตามข้อเท็จจริงในคดีอาญาที่จำเลยที่ ๑ ถูกฟ้อง ยังต่อสู้ว่า ๑. จำเลยที่ ๑ ไม่ได้ทำการในทางหน้าที่จ้าง

ในเวลาเกิดเหตุละเมิด ๒. โจทก์ไม่ได้เสียหายตามฟ้อง ศาลแพ่งวินิจฉัยว่า วันเกิดเหตุนายดีเลิศีรวิระ หัวหน้าแผนกจำหน่ายกองพัสดุ ได้นำรถคันที่เกิดเหตุไปต้อนรับหัวหน้ากองพัสดุ (นายประสิทธิ์ สุระสิทธิ์) ซึ่งกลับจากไปราชการต่างประเทศที่สนามบินดอนเมือง ตอนขากลับได้เกิดเหตุเป็นรถของกองโรงงานซึ่งนายดีเลิศีได้ยืมต่อหน้าแผนกพาหนะ กองโรงงานซึ่งเป็นผู้มีอำนาจให้นำรถออกใช้ได้ เห็นว่ากองโรงงานและกองพัสดุต่างก็เป็นหน่วยราชการของจำเลยที่ ๒ ผู้ที่ให้รถไปใช้และผู้ให้นำรถไปใช้ต่างก็เป็นคนของจำเลยที่ ๒ และจำเลยที่ ๑ ก็เป็นคนขับรถของจำเลยที่ ๒ พฤติการณ์ที่จำเลยที่ ๑ และหัวหน้าแผนกต่าง ๆ จัดทำไปนั้นเป็นการกระทำที่ชอบและอยู่ในกรอบแห่งทางการที่จ้างของจำเลยที่ ๒ ไม่เป็นการนอกเหนือหน้าที่ แม้วันเกิดเหตุจะตรงกับวันอาทิตย์ซึ่งเป็นวันหยุดราชการก็ไม่สำคัญ จำเลยที่ ๒ จึงต้องรับผิดชอบ และเฉพาะจำเลยที่ ๑ รับตามฟ้องทั้งไม่คำนวณค่าเสียหาย จำเลยที่ ๑ จึงต้องรับผิดชอบตามที่รับและที่ฟ้อง แต่ค่ารับของจำเลยที่ ๑ ยอมไม่ผูกมัดจำเลยที่ ๒ ค่าทำศพเพียงแต่โจทก์มอบเงินให้น้องชายไปจัดการกะให้ ๕,๐๐๐ บาท ค่าจะเผาศพตามฐานะของโจทก์กับผู้ตายเห็นควรให้ ๕,๐๐๐ บาท ค่าอุปการะของผู้ตายอันมีต่อโจทก์ ๒๐,๐๐๐ บาท รวมเป็น ๓๐,๐๐๐ บาท ซึ่งเห็นควรให้จำเลยที่ ๒ รับผิดชอบร่วมกับ จำเลยที่ ๑ จึงพิพากษาให้จำเลยที่ ๑ ใช้ค่าเสียหายให้โจทก์ ๑๐๐,๐๐๐ บาท ในจำนวนนี้ให้จำเลยที่ ๒ รับผิดชอบร่วมด้วย ๓๐,๐๐๐ บาท ให้จำเลยร่วมกันใช้ค่าฤชาธรรมเนียมและค่าทนาย ๑,๐๐๐ บาทแทนโจทก์ โจทก์และจำเลยที่ ๒ อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้ให้จำเลยที่ ๒ รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนร่วมกับจำเลยที่ ๑ เป็นเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท นอกจากที่แก้ให้คงเป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น ค่าธรรมเนียมฟ้องอุทธรณ์ของโจทก์ของโจทก์ให้เป็นพับ ค่าธรรมเนียมฟ้องอุทธรณ์ของจำเลยที่ ๒ ให้โจทก์กับจำเลยที่ ๒ แบ่งกันเสียฝ่ายละครึ่งค่าทนายชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ โจทก์และจำเลยที่ ๒ ฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า กองพัสดุก็ดี กองโรงงานก็ดี ต่างสังกัดกรมไปรษณีย์โทรเลขผู้เป็นจำเลยที่ ๒ หาได้ไม่ นายศิริจำเลยที่ ๑ เป็นคนขับรถในราชการของกรมไปรษณีย์โทรเลขจำเลยที่ ๒ ในวันเกิดเหตุแม้จะเป็นวันอาทิตย์หยุดราชการ แต่ก็ปรากฏว่าวันนั้นเป็นวันที่นายประสิทธิ์ สุระสิทธิ์ หัวหน้ากองพัสดุ กรมไปรษณีย์โทรเลข กลับจากไปราชการต่างประเทศในราชการของจำเลยที่ ๒ นายดีเลิศี หัวหน้าแผนกจำหน่ายกองพัสดุ ได้ยืมรถยนต์จากหัวหน้าแผนกพาหนะ กองโรงงาน ในราชการของกรมไปรษณีย์โทรเลขจำเลยที่ ๒ เพื่อไปรับนายประสิทธิ์ เมื่อได้รับอนุญาตแล้วนายดีเลิศีได้สั่งให้นายสนิท หัวหน้าแผนกยานพาหนะ สั่งให้นายศิริ จำเลยที่ ๑ เอรารถยนต์คันที่เกิดเหตุไปรับนายประสิทธิ์ โดยนายดีเลิศีได้ร่วมไปกับรถที่จำเลยที่ ๑ ได้ขับไปด้วย และนอกจากนี้ยังปรากฏอีกว่าสำหรับกองพัสดุ หัวหน้ากองหัวหน้าแผนกจำหน่าย มีอำนาจสั่งรถไปใช้ราชการได้และยังผ่อนผันให้ใช้ในทางส่วนตัวได้ในบางกรณีเกี่ยวกับสวัสดิการ เช่น บวชนาค ทำศพ แต่งงาน จึงฟังได้ว่าการที่จำเลยที่ ๑ พร้อมด้วยข้าราชการผู้อื่นในกรมไปรษณีย์โทรเลขเอารถไปรับนายประสิทธิ์ ซึ่งกลับจากราชการต่างประเทศจึงเป็นไปในทางการที่จ้างจำเลยที่ ๒ จึงต้องรับผิดชอบตาม ป.พ.พ.ม.๔๒๕ ปรากฏว่าโจทก์มีอายุบรรลุนิติภาวะและมีสามีแล้ว ตามป.พ.พ.ม. ๔๔๓ วรรค ๓ และ ม.๑๕๓๖ วรรค ๒ นั้น ผู้เป็นมารดาจะต้องอุปการะเลี้ยงดูแต่เฉพาะผู้ทุพพลภาพและหาเลี้ยงตนเองมิได้เท่านั้น ทางพิจารณาไม่ได้ความว่าโจทก์ผู้เป็นบุตรทุพพลภาพและหาเลี้ยงตนเองมิได้กลับได้ความว่าก่อนตาย นางทองเจือผู้เป็นมารดาโจทก์ ได้อยู่กินกับโจทก์จึงไม่อยู่ในอำนาจที่ศาลจะพิพากษาให้โจทก์ได้ค่าสินไหมทดแทนในฐานะต้องขาดไร้อุปการะได้ตามกฎหมาย จึงพิพากษายืนตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาให้เป็นต้นไป

องค์คณะ

มณูกันย์วิมลสาร · มณูกันย์วิมลสาร · ประศาสน์วินิจฉัย

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) ← deka.supremecourt.or.th ·
<https://thaideka.online/deka/677/2501>